

تأثیر متقابل معماری و طراحی پایدار در جهت دستیابی به توسعه پایدار

علیرضا ادب نژاد^۱، رضا کشاورز نوری پور^{۲*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد هیدج پست الکترونیکی: Alirezaadabnejad@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد هیدج

پست الکترونیکی: Reza_Keshavarz1988@yahoo.com شماره تماس:

چکیده:

از آن جا که پایداری در یک اکوسیستم بخصوص اکوسیستم شهری طبق اصول از پیش تعیین شده اتفاق نمی افتد ، بلکه حالت پایدار و پویا در آن رخ می دهد ، یا به عبارت ساده تر توسعه پایدار در یک محیط یا در یک کشور با در نظر گرفتن نیروی انسانی و منابع مالی متعلق به آن محیط یا ساختار شهری می تواند تحقق یابد، ضرورت ارزیابی این مفهوم در هر علم با حوزه تفکر و اندیشه خاص در یک قلمروی سرزمینی ، امری اساسی و بایسته به نظر می رسد . از سویی دیگر، ضرورت پرداختن به این مفهوم در هر حوزه ای از گستره دانش بشری لازم است . ارزیابی مفهوم معماری ، و ارتباط آن با توسعه پایدار به منزله نزدیک ترین مفهوم با محیط زیست شهری و از شاخه های اصلی محیط زیست می باشد به این ترتیب در طراحی پایدار، معمار و شهرساز باید در ابتدا ویژگیهای یک مکان یا زمینه را به درستی بیابد و این پارامتر را بخشی ضروری در فرایند طراحی خود بداند و در تصمیماتش آنچه که در بطن محدوده مکانی که شامل مقیاس شهری یا محلی است ، مد نظر قرار دهد. همچنین معماری پایدار ، روشی در طراحی است، و به تقلیل مصرف منابع تجدید ناپذیر و بهینه سازی مصرف منابع تجدید پذیر میپردازد، و اظهار میدارد که ؛ آنچه ما برای بقا نیاز داریم می توانیم از محیط زیست به دست آوریم. استفاده از منابع به صورت هوشمندانه و با در نظر گرفتن کیفیت زندگی نسل های آینده ، اینگونه دید به جهان را نیز تعریف می نماید در حال لازم است تا در این فرایند مداخلاتی در حوزه برنامه ریزی و معماری و طراحی فعلی ایران برای تطبیق دادن با مولفه های زیست محیطی ، شرایط فرهنگی و اجتماعی مورد توجه شایسته قرار گیرد . با درک خطرات زیست محیطی ، واقعی یا احتمالی ، که کیفیت زندگی را تهدید می کنند، جنبش های زیست محیطی تقریباً در تمام بخش های کشور های صنعتی ، از جمله تجارت ، تولید ، حمل و نقل ، کشاورزی و معماری دست به کار شده اند . محققان بر روی روش های تحلیل هزینه واقعی فعالیت اقتصادی در کل چرخه حیات آن مشغول به کار شده اند این مقاله بر آن است تا ضمن بررسی پایداری و توسعه پایدار، در مورد طراحی پایدار در معماری و تأثیر معماری در پایداری بپردازد

واژه‌های کلیدی:

توسعه پایدار، طراحی پایدار، معماری پایدار، معماری، محیط زیست

۱- مقدمه :

همانگونه که میدانیم با انقلاب صنعتی و پیشرفتهای فنی در عرصه معماری، معماری بومی در اقصی نقاط دنیا که با توجه به طبیعت و محیط پیرامون خود شکل می‌گرفت و همساز با اقلیم سر بر افراشته به دست فراموشی سپرده شد. معماری مدرن نیز که از این تحولات بوجود آمده به طور کل بستر شکل‌گیری معماری را نادیده گرفت. پیشرفتهای عظیم تکنولوژی استخراج نفت و سایرذخایر زیرزمینی نیز استفاده هر چه بیشتر این منابع تجدیدناپذیر را فراهم آورد و لذا با وجود منابع سوختی فراوانی که در دسترس بود تامین نیازهای گرمایشی به راحتی میسر شد. دهه ۷۰ را می‌توان دهه آگاهی یافتن از مشکلات زیست محیطی نامید که عکس‌العملهایی را در دنیا ایجاد نمود که توسعه پایدار یکی از آنهاست. این مبحث حاصل شناخت عمیق نسبت به محیط پیرامون بوده است. از آنجا که برطبق آمار ۵۰ درصد ذخائر سوختی در ساختمانها مصرف می‌شود لذا جستجوی راه حل اساسی برای این معضل بدیهی می‌باشد و دیگر اینکه؛ علاوه بر توجه به طبیعت، توجه به انسان نیز در اهم موارد قرار گرفت و با در نظر گرفتن اهمیت داشتن بحث توسعه پایدار و ارتباط نزدیک آن با وجود انسان به عنوان یکی از محورهای اصلی در این بخش باید تمام موارد مربوط به زندگی انسانها به ویژه بحث طراحی و معماری برای آنها نیز با مبحث توسعه پایدار در ارتباط تنگاتنگ قرار بگیرد. انسان مدرن نقطه اصلی توجه توسعه پایدار می‌باشد و می‌توان گفت طراحی پایدار و توسعه پایدار بخاطر ابعاد انسان مدارانه و انسان‌گرایانه ارزش و اعتباری خاص یافته است. توسعه پایدار در واپسین سال‌های سده ۲۰ نه تنها خود را به عنوان یکی از چالشهای اصلی بلکه به عنوان کانونی برای مناظره پیرامون بسیاری از مسائل موجود در دوران بی‌نظمی جهان مطرح کرده است، از زاویه دیگر سرعت در گسترش مفاهیم مربوط به توسعه پایدار در مباحث معماری و طراحی در جهان تاکید بر کلیدی بودن این مفهوم در سده ۲۱ دارد. تمدن مدرن با تکیه بر خودمداری انسان، عقلانیت و تکنولوژی و در فضایی از امید و خوش بینی نسبت به آینده شکل می‌گیرد و توسعه پیدا می‌کند. متقابلاً در مقابل تمام پیشرفت‌های تمدن مدرن محدودیت‌های ذاتی این تمدن در مراحل تکوین و توسعه منجر به نتایج بسیار نامطلوب در زمینه‌های مختلف می‌شود. عکس‌العمل سازمانهای بین‌المللی، دولت‌ها و متفکرین در مقابل بحرانهای فوق‌منجر به ارائه نظریه‌های مختلف گردد. که نگرش پایدار یکی از عمده‌ترین آنهاست، که انعکاس آن در حوزه طراحی به طراحی اکولوژیک پایدار موثوم است، نگرش پایدار اصلی‌ترین حوزه توجه خود را معطوف به مسائل محیط زیست و بهره‌برداری از منابع طبیعی و اشاراتی نیز به ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مسائل زیبایی دارند. در این نگرش راه حل مسائل عموماً مبتنی بر بوم و ویژگیهای طبیعی، اکولوژیکی، اجتماعی و فرهنگی مناطق در نظر گرفته می‌شوند، جای این پرسش است که در رابطه با نیازهای هر منطقه و مخصوصاً کشور خودمان این که ساختمان را چگونه باید کامل و مستحکم کرد که بتواند پاسخگوی اهداف، آرمانها و نیازهای ما باشد.

۲- مبانی نظری :

۱-۲- توسعه پایدار: معانی لغوی واژه پایداری: